

በትምህርት ቤት ውስጥ የሚደርስ ጥቃትን መግታት

በትምህርት ቤት ውስጥ የሚደርስ ጥቃት (አንዳንዶች ማገጣጠር ይሉታል) በአንድ ግለሰብ (ተማሪ፣ መምህር ወይም ሠራተኛ) ወይም በቡድን የሚፈጸምና በሰለባው ላይ ቀላል የማይባል ጉዳት የሚያደርስ ተደጋጋሚ የሆነ ቃላዊ፣ አካላዊና ስነልቦናዊ ድርጊት ነው። ይህ ዓይነቱ ጥቃት ሆን ተብሎ የሚፈጸም የማስከፋትና የማስቃየት ተግባር ነው። የማገጣጠር ተግባር ድርጊት ፈጻሚውን፣ የድርጊቱ ሰለባንና ቆሞ ተመልካቹንም ያካትታል። የተሳተፎ ደረጃቸው የቱንም ያህል የተለያዩ ይሁን ማገጣጠር በተማሪዎች ጤናና የትምህርት አቀባበል ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ አለው።

የማገጣጠር ዓይነቶች

በኢንፎርሜሽን ኮሙኒኬሽን ቴክኖሎጂ የታገዘ ማገጣጠር፡- ኢንተርኔትንና ሌሎች የኢንፎርሜሽን ኮሙኒኬሽን ቴክኖሎጂ መሣሪያዎችን በመጠቀም የሚፈጸም ድርጊት ነው። አሁን አሁን ማህበራዊ ሚዲያዎችም ለዚህ ተግባር ዋነኛ መሳሪያዎች ሆነዋል።

ስሜታዊ ማገጣጠር፡- ተማሪዎች ከፍተኛ ግፊት በሚያሳድሩ ጓደኞቻቸውና ነውጠኛ በሆኑ ተማሪዎች በተከታታይ ሲገጣጠሩ ወይም ሰለባ ሲሆኑ በጊዜ ሂደት በሰለባዎቹ ላይ ከፍ ያለ ሥነልቦናዊ ጫና ያሳድርባቸዋል።

አካላዊ ማገጣጠር፡- በተማሪዎች ላይ በተደጋጋሚ የሚፈጸም ምትን፣ እርግጫን፣ መጎሽምን፣ ማዳፋትንና ማንገላታትን ያካተተ አካላዊ ጥቃት ነው።

ቃላዊ ማገጣጠር፡- ማስፈራራት፣ ስድብ፣ ማበሻቀጥ፣ ማብሽቅና አግባብ ያልሆነ ጾታዊ አስተያየት ቃላዊ ማገጣጠር ውስጥ ይካተታል።

የማገጣጠር ልማድ

በርካታ ቁጥር ያላቸው ተማሪዎች በተለይም ልጃገረዶች በሰብዓዊ ዕድገታቸው፣ በጤናቸውና በትምህርት አቀባበላቸው ላይ ተጽዕኖ በሚያሳድር መልኩ የዚህ ዓይነቱ ጥቃት ሰለባ ይሆናሉ።

ወንዶች ልጆችና ልጃገረዶች ለጥቃት የተጋለጡ ቢሆኑም በሴት ልጆች ላይ የሚፈጸም ጥቃት ግን እጅግ የከፋ ነው። በወጣቶች የአቻ ለአቻ ግንኙነት የተወሰነ መጠን ያለው ግጭትና ትንኮሳ የሚጠበቅ ቢሆንም ማገጣበር በወጣቶች ማህበራዊ ህይወትና ጤናማ ዕድገት ላይ የሰጋት ጋራ ሆኗል። ስድብ፣ ዝርጠጣ፣ ሽርደዳ፣ ማግለል፣ ትንኮሳ፣ ለከፋና ሌሎች መሰል ባህሪያት ተቀባይነት የሌላቸው ተግባራት መሆን ሲገባቸው የተለምዶ የልጆች አስተዳደግ አካል አድርጎ የሚያይ ባህልና ወግ መሆንና መዳበር ከጀመረ ማገጣበር ዘላቂነት ያለው ተግባር ሆኖ ይቀጥልና ማንኛውንም ጥቃት ለማውገዝ አስቸጋሪ ይሆናል። የዚህ ጥቃት ሰለባ የሆኑ ተማሪዎች/ወጣቶች በአብዛኛው የሚያስጨንቋቸውን ጉዳዮች በተመለከተ ለሌሎች ለማካፈል እፍረት ይሰማቸዋል። ስለዚህም ይህን በመሳሰሉት ጉዳዮች አዋቂዎች ድምጻቸውን እንዲያሰሙላቸው ይፈልጋሉ።

ትምህርት ቤቶች ከባቢያዊ ሁኔታቸው የሚከተለውን እንዲመስል ጥረት ማድረግ ይገባቸዋል

- መከባበር የሚታይበት
- ማገጣበርን የማይታገስ
- ማንም ሰው ምንም ዓይነት ስቃይ የማይፈጸምበት
- ማንም ሰለባ የማይሆንበት
- እያንዳንዱ አባል የሚደገፍበትና የሚደመጥበት
- ሁሉም አባላት በእኩልነት የሚስተናገዱበት
- ለችግሮች መፍትሄ መስጠት የሁሉም ጉዳይ የሆነበት

የትምህርት ቤት አስተዳደሮችና ሠራተኞች ማገጣበርን እንዴት መከላከል ይችላሉ?

- የሁሉንም ተዋንያን (የት/ቤቱ ማህበረሰብ አባላትን) ደህንነት ለማረጋገጥ ቁርጠኛ በመሆን - በተለይ የበርካታ ተማሪዎች መኖር ውስብስብና አዋኪ የማገጣበር ባህሪያት በቀላሉ እንዳይጋለጡ ስለሚያደርግ ጥብቅ ክትትል ማድረግ ያሻል
- ማገጣበር ምን እንደሆነና እንዴት ሊወገድ አንደሚችል በተደጋጋሚ ግንዘቤ እንዲፈጠር በመሥራትና መከባበርን በማበረታታት
- የትምህርት ቤቱን የሥነምግባር መርሆዎችን በመቅረጽ - ወጣቶች በት/ቤት ውስጥ ስለመልካም ባህሪያት ደንቦች መከበርና መፈጸም አስተዋጽኦ እንዲያበረክቱ

በማበረታታት እንዲሁም አዋቂዎች (መምህራንና ሠራተኞች) በመልካም ባህሪያቸው ተምሳሌት በመሆን የጸረ-ማገጣበር መልዕክቶችን እንዲያስተላልፉ በመደገፍ

- ተማሪዎች/ወጣቶች የሚያሳስባቸውን ጉዳይ እንዲያነሱና በመፍትሄዎች አሰጣጥም መሳተፍን የሚፈቅድ የመረጃ ልውውጥ ባህል እንዲያዳብሩ በማበረታታት

ከትምህርት ቤት አስተዳዳሪዎችና ሠራተኞች ለማገጣበር ሊሰጡ የሚችሉና አግባብ ያላቸው አንዳንድ ምላሾች

- በቡድን የተቀሰቀሰ የማገጣበር ሁኔታ ሲከሰት ጉዳዩ የጋራ እንዲሆን "ችግሩን ማላክክ አይቻልም" የሚል ስልት መጠቀም
- በተለይ ሰለባዎችን ማረጋገጥና የተፈጸመባቸው የማገጣበር ተግባር በነሱ ስህተት የተፈጸመ እንዳልሆነ ማረጋገጥ
- በሌላ ሰው ላይ ማገጣበር በመፍጠር ከተከሰሰው ግለሰብ/ቡድን ጋር በመነጋገር - ሁኔታውን ማብራራትና ማገጣበር ፈጣሪው በድርጊቱ ያደረሰውን ችግር እንዲያጤን ጥረት ማድረግ
- የሚከተሉትን ጠቋሚ ጥያቄዎች በመጠየቅ ማገጣበር ፈጣሪው ባህሪውን እንዲለውጥና እንዲተው ማበረታታትና መደገፍ
 - ምን እንደተከሰተ ልትነግረኝ ትችላለህ?
 - እንደዛ እንድታደርግ የመራህ ምንድነው ብለህ ታስባለህ ?
 - በፈጸምከው ድርጊት ማን ጉዳት ደርሶበታል?
 - በድርጊትህ ያ ሰው እንዴት እንደተጎዳ ልትነግረኝ ትችላለህ?
 - ነገሮችን ወደ ትክክለኛ ቦታቸው ለመመለስ እንዲችሉ ምን ማድረግ ያስፈልገኛል ብለህ ታስባለህ?
- ሰለባው ይቅርታ እንዲጠየቅ ሁኔታዎችን ማመቻቸት (ማገጣበር ፈጣሪው ይቅር በሉኝ እንዲል ማስቻል)
- አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜም ለወላጆች፣ ለአሰልጣኞችና ለበጎ ፈቃድ ሠራተኞች መረጃ መስጠት
- አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ማገጣበር ፈጣሪው ላይ አስፈላጊውን ህጋዊ እርምጃ መውሰድ